

ÅRSPLAN 24/25

Horneberg FUS barnehage

Horneberg

INNHold

1. Om årsplanen og FUS sine mål for barnehagene

Visjon

Verdier

Hovedmål

2. Om barnehagen

3. Vårt verdigrunnlag

Barn og barndom

Demokrati

Mangfold og gjensidig respekt

Likestilling og likeverd

Bærekraftig utvikling

Livsmestring og helse

4. Barnehagens formål og innhold

Sosioemosjonell støtte og veiledning

Organisering og ledelse

Læringsstøtte

5. Barns medvirkning

6. Samarbeid

Foreldresamarbeid

Samarbeid med andre instanser

7. Overganger

Tilvenning i barnehagen

Overganger innad i barnehagen

Overgang mellom barnehage til skole

8. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Lærende organisasjon

Planlegging

Vurdering

Dokumentasjon

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte.

9. Barnehagens fagområder

**BARNET
FØRST!**

1. OM ÅRSPLANEN OG FUS SINE MÅL FOR BARNEHAGENE

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale *Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver*. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå FUS sine felles målsetninger for barnehagene.

Visjon:

Sammen gir vi barndommen verdi: Vennskap, lek og glede og hverdagsmagi

Visjonen er vår ledestjerne og den staker ut en retning for hva vi ønsker at FUS barnehagene skal oppnå – nå og i fremtiden. Visjonen er det vi strekker oss etter hver dag i møte med barn, foreldre og kollegaer.

Våre metoder for å jobbe mot visjonen:

- Vi skaper glede og fellesskap ved å være kreative og tenke utenfor boksen.
- Vi er gode rollemodeller for hverandre, og er bevisste hvordan vi snakker med hverandre og med barna.
- Vi stiller spørsmål framfor å gi svar.
- Vi er aktive, nære og lekende voksne som er tett på for å bidra til god og inkluderende lek.
- Vi ser og hjelper barn til å danne gode vennskap og relasjoner.
- Vi er nysgjerrige, engasjerte og framoverlente voksne i samspill med barn.
- Vi er ikke redde for å prøve noe nytt, vi vil være spontane og se muligheter for å gjøre ting. Vi vil si ja!

Verdier:

Glødende, skapende og tilstedeværende

Verdiene er kulturbærerne i FUS. Verdiene forteller hva vi står for, hva vi tror på og hva som er viktig for oss. De er en kilde til motivasjon og inspirasjon i det daglige arbeidet i barnehagen på veien for å virkeliggjøre visjonen.

Våre metoder for å jobbe i tråd med verdiene:

- “Vi ser muligheter i møte med nye utfordringer”.
- Vi er engasjerte og entusiastiske i lek og samspill med barna.
- Vi viser genuin interesse i barnas liv.
- Vi gjør oss tilgjengelige og tilbyr nærhet og omsorg.
- “Hodet må være koblet på”.
- Vi er her og nå for barna.
- Vi er undrende sammen med barna.
- Vi byr på oss selv og ser mulighetene for å skape gode øyeblikk for barna.
- “Vi jakter etter å skape gode øyeblikk sammen.”

Hovedmål:

- FUS barn har et positivt selvbilde
- FUS barn er trygge og forskende, trives i lek og har vennekompetanse
- FUS barn gleder seg til “resten av livet”, og vet at de har påvirkningsmulighet og at innspillene deres teller
- FUS barn har det gøy i barnehagen

Våre metoder for å jobbe mot målene:

- Vi gir av oss selv i lek og skaper rom for at barna kan gjøre det samme. Vi skal vise de at det er greit å ta plass og alle skal tørre å være seg selv.
- Vi jobber for å gi barna opplevelsen av å kunne skape gode samspill med andre. Vi har fokus på positiv forsterkning og å være gode støttespillere for barna.
- Vi fremmer ikke én ting som bedre enn noe annet, men ser forskjeller som en styrke og snakker mye om det sammen med barn. Man er god nok som man er, og det jobber vi for at barna skal kjenne på.
- Sammen skaper vi nysgjerrighet om verden rundt oss. Vi utforsker sammen og møter ting «for første gang» sammen.
- Vi har fokus på de store overgangene i livet og de settes i et positivt perspektiv. Vi framsnakker neste steg i livet.
- Vi jobber for å skape barn som mestrer hverdagen. Normalen i livet er de gode fine hverdagene og vi skal sammen finne gleden i dem.
- Vi skal ta barna og deres ønsker og innspill på alvor. Vi viser at innspillene deres betyr noe ved å la barna få være med å påvirke og forme egen hverdag.
- Sammen danner vi fellesskap som er preget av omsorg, trygghet og respekt. Vi jobber for å skape motstandsdyktige barn med tro på seg selv, som tørr å vise følelser og ta egne valg.
- I fellesskap tar vi valg og beslutninger og vi voksne er med og setter ord på prosessen.

I FUS barnehagene har vi et felles slagord, «Barnet først». Det innebærer at alt vi gjør skal være til barnets beste. «Barnet først» er også navnet på vår kompetansesatsing, der målet er et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet i alle våre barnehager.

I denne årsplanen er kapitlene bygd opp slik: Først en beskrivelse av hva rammeplanen sier, så en beskrivelse av hvordan vi vil gjennomføre dette i praksis.

2. OM BARNEHAGEN

Horneberg FUS barnehage ligger i Fossegrenda i Trondheim, og er en basebarnehage med plass til ca. 85 barn og rundt 20 ansatte. Barnehagen er delt i to baser; storbarn og småbarn. Basene driftes i aldersinndelte grupper, med to grupper på småbarn, og tre på storbarn.

Barnehagens lokaler sto ferdig i 2009. Vår utelekeplass ble betydelig oppgradert i 2020/2021. I tillegg til barnehagens lokaler benytter vi oss aktivt av vår flotte grillhytte. Barnehagen har også eget skjermet lekeareal for de yngste, overbygd bål plass og grønnsakshage i tilknytning til utearealet. I 2019 ble Horneberg FUS barnehage Grønt flagg-sertifisert for vårt arbeid med miljø (ler mer om dette i kapittel 3 - bærekraftig utvikling).

Våre satsningsområder er:

- Barnet først: et kompetanse- og utviklingsprosjekt i regi av FUS.
- Les mer om barnet først, CLASS og TIK i kapittel 4: Barnehagens formål og innhold.
- Uteliv: Les mer om satsningsområdet uteliv i kapittel 3: Livsmestring og helse.

Horneberg FUS barnehage AS

Gamle Leirvegen 111, 7038 Trondheim
Daglig leder: Stina Ovesen
Tel: 902 10 750
E-post: dl.horneberg@bhg.no

AVDELINGER:

Rød (Barn født i 2023)

Pedagogisk leder: Hannah Bartnes Vatnan
Tlf: 916 72 933
hannah.vatnan@bhg.no
Barnehagelærer på gruppa: Adrian Iversen,
adrian.iversen@bhg.no.

Lilla (Barn født i 2022)

Pedagogiske ledere:
Katrine Solvik/Line Eliassen
Tlf: 916 72 938
katrine.solvik@bhg.no/line.eliassen@bhg.no
Barnehagelærer på gruppa:
Siv Alida Berg, siv.berg@bhg.no.

Blå (Barn født i 2021)

Pedagogiske leder:
Sindre Pedersen og Tove Kammen Gerhardsen
Tlf: 916 72 937
sindre.pedersen@bhg.no /
tove.gerhardsen@bhg.no

Grønn (Barn født i 2020)

Pedagogisk leder:
Sivert Haugdahl
Tlf: 916 72 936
sivert.haugdahl@bhg.no

Askeladden (førskolegruppa, Barn født i 2019)

Pedagogiske leder: Vivian Hermansen
Tlf: 916 72 934
vivian.hermansen@bhg.no

3. VÅRT VERDIGRUNNLAG

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid. Barndommen har egenverdi, og barnehagen skal ha en helhetlig tilnærming til barnas utvikling. Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 7)

Barn og barndom

«Barna skal møtes som individer, og barnehagen skal ha respekt for barnets opplevelsesverden. Barns liv påvirkes av omgivelsene, men barn påvirker også sine egne liv.»

(Rammeplan for barnehagen 2017).

Barndommen har en stor verdi i seg selv. Vi snakker om *barndommens egenverdi*.

Vi vet at barndommen skaper forutsetninger for individets liv senere – og i Horneberg FUS jobber vi derfor for å skape en god og trygg barndom. Våre satsningsområder *Barnet først og uteliv* er viktige faktorer i dette arbeidet. At vi jobber systematisk og reflektert for å skape en god og trygg barndom har betydning for barnet her og nå, men er også en forutsetning for livet etter barnehageårene er omme.

En sentral del av livet er å samhandle med andre mennesker. Gjennom barnehageårene vil barna gjøre seg mange erfaringer i hvordan de selv kan påvirke og bidra i eget og andres liv. På denne måten skaper vi sterke barnefelleskaper.

Alle barn er ulike individer, og må derfor møtes ulikt for å gis de samme mulighetene.

Ved å skape trygge forutsigbare dager som byr på utfordringer og opplevelser sammen med andre, ønsker vi å bidra til selvstendige og robuste barn som er godt rustet til å møte utfordringer som livet byr på her og nå og i fremtiden.

Samtidig skal barna i fremtiden kunne se tilbake til barnehagetiden og minnes gode stunder med lek, opplevelser og artige påfunn.

Demokrati

«Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Vi jobber for at barna skal erfare at deres meninger betyr noe, men også at alles mening har like stor verdi.

Vi ønsker at barna i Horneberg FUS skal få erfare at de har muligheten til å påvirke sin egen hverdag i barnehagen. Dette gjør vi ved å ta barns innspill og ytringer på alvor. Ved enkelte anledninger arrangerer vi også avstemminger der barna får muligheten til å erfare hvordan demokratiet fungerer i praksis; at flertallet bestemmer. Samtidig erfarer barna at alle får delta på lik linje, uavhengig av hva de i utgangspunktet ønsket.

I løpet av barnas tid i barnehagen, ønsker vi at de skal få gjøre mange gode erfaringer med å være en aktiv deltager i fellesskapet sammen med andre barn. De skal få erfare at de er en verdifull og unik del av dette fellesskapet. Det vi ansatte kan bidra med, er å legge til rette, støtte og gi veiledning på veien. På denne måten bidrar vi til å gi barn de erfaringene og verktøyene de trenger for å kunne fungere på en god måte i fellesskap med andre. Dette handler i stor grad om å bygge god sosial kompetanse.

Mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd

«Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Barnehagen skal legge til rette for kulturmøter, gi rom for barnas egen kulturskaping og bidra til at alle barn kan få oppleve glede og mestring i sosiale og kulturelle fellesskap.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

«Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Her i Horneberg FUS barnehage er mangfold, gjensidig respekt, likestilling og likeverd en del av ryggraden vår. En viktig del av vårt arbeid handler om holdningsskaping hos barn. På denne måten kan vi bidra til å skape et samfunn hvor alle barn finner sin plass, og hvor de også evner å skape plass for andre som er ulik seg selv.

«Barnehagen skal bidra til at alle barn føler seg sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet»

(Rammeplan for barnehagen 2017).

For å oppnå dette er det en forutsetning at vi voksne går frem som rollemodeller for barna – dermed er vi nødt til å være bevisste våre egne holdninger om mangfold og likestilling.

I Horneberg FUS er det naturlig å være forskjellig, og ingen personer eller kulturer er mer “normale” enn en annen. Et rikt fellesskap gir barna muligheter til å lære, å forstå og verdsette diversitet. Vi tilrettelegger og strekker oss så langt det trengs slik at alle familier skal føle seg sett og hørt. Selv om mangfold, likestilling og gjensidig respekt ligger i ryggraden vår - og kommer til syne gjennom hverdagens lek, aktivitet og samtaler -

retter vi også et ekstra fokus på dette gjennom ulike arrangementer gjennom barnehageåret; FN-dagen, samefolkets uke, og mangfoldsuka som avsluttes ved å markere Pride, er viktige arrangementer i løpet av barnehageåret.

Bærekraftig utvikling - Grønt flagg

«Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

I 2019 ble Horneberg FUS en Grønt flagg-sertifisert barnehage. Det grønne flagget fikk vi for vårt arbeid med miljø.

Hovedfokusert vårt har vært søppelhåndtering - både i barnehagen og i naturen. Bevisste miljø-holdninger og -handlinger blant de ansatte er avgjørende i det daglige, men barna får også innføringer i hvordan vi håndterer søppel når vi er i barnehagen, og hva vi gjør med søppel når vi er ute i naturen. Ikke bare får barna kunnskaper om hvordan vi kan bidra til å ivareta kloden gjennom gjenvinning og søppelhåndtering, barnehagen er også en viktig brikke i dannelsen av barnas holdninger og vaner for resten av livet.

«Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

I Horneberg FUS tar vi alltid ansvar for å ferdes sporløst når vi er på tur; rusk og rask tas med tilbake til barnehagen. Vi har også med oss utstyr til å rydde andres søppel når vi ferdes i naturen.

Gjennom aktiviteter i barnehagens kjøkkenhage gjennom de ulike årstidene, lærer barna om ulike grønnsaker og bær sin prosess «fra jord til bord». Hvert år er det 4-årsgruppa som har ansvar for å klargjøre og så i hagen på våren. Etter sommerfe-

rien er det tid for å høste inn de grønnsakene som de har sådd, vannet og tatt vare på i kjøkkenhagen. Gjennom denne prosessen lærer barna mye om hvordan mat blir til, og hva som kreves for at det skal gå bra med avlingene våre.

I Horneberg FUS har vi også en egen kjøkkenansvarlig. Alex tar ansvar for å lage næringsrik og sunn mat for barna gjennom hele året. Maten som tilberedes på Alex sitt kjøkken blir utnyttet fullt ut; avkapp og rester blir brukt til å koke kraft, og eventuelle matrester bli fryst ned og brukt siden – her går minst mulig “til spille”. Dette er et tiltak for å minske matsvinn.

Et annet miljøtiltak er å begrense bruken av kjøtt, derfor serverer vi fisk og grønnsaker oftere enn matretter med kjøtt av svin eller storfe. Les mer om vårt mattilbud i neste avsnitt.

Livsmestring og helse - vår satsning; uteliv

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkninger og mobbing. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas

bevegelsesglede og motoriske utvikling. Måltider og matlaging i barnehagen skal gi barna et grunnlag for å utvikle matglede og sunne helsevaner.»
(Rammeplan for barnehagen 2017)

Et av våre viktigste satsningsområder i Horneberg FUS er uteliv.

Vi ser på naturen og barnehagens nærmiljø som viktige arenaer for lek og læring. Den naturlige variasjonen som naturen gir, er noe av det som gjør den til en så viktig arena for oss.

Gjennom alle årstider jobber vi for å gi barna i Horneberg FUS gode og varierte turopplevelser tilpasset deres alder og behov. De faste turplassene vi benytter oss av vil tilby barna ulike aktiviteter til ulike årstider, og vil også tilby barna forskjellige typer aktivitet basert på deres interesser. Gjennom varierte fysiske aktiviteter og lek i ulendt, variert og naturlig terreng, vil barna få en enestående mulighet til å utvikle seg motorisk og oppleve økt positiv selvoppfatning, gjennom kroppslig og sosial mestring. Når vi som gruppe opplever og erfarer sammen, gjennom bruk av naturen, legger vi til rette for en sterkere fellesskapsfølelse.

Her er vår progresjonsplan innen satsningsområdet uteliv, fordelt etter årstider:

1 – 2 år	2 – 3 år	3 – 4 år	4 – 5 år	5 – 6 år
<p>Målet er å skape uteglede, gjennom: Fokus på gode forberedelser. Bli trygg/ kjent på småbarns-lekeplassen.</p> <p>Ha et formål med å gå ut - øve på felles fokus.</p> <p>Legge til rette for sanse-opplevelser ute</p> <p>Ta med naturen inn i kjente omgivelser.</p>	<p>Fokus på selvstendighetstrening i av- og påkledning.</p> <p>Vi iverksetter utestart i løpet av høsten (gjennomfører så lenge vær og dagslys gjør det mulig).</p> <p>1 tur i uka (hele året):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Turregler/ sikkerhet. -Å gå med tursekk. -Lunsj på tur. -Hvilning på tur ved godt vær. -Å ferdes i ulendt terreng. 	<p>Selvstendighets- treningen videreutvikles. Få større erfaring med uteliv og turer.</p> <p>1 utestart og 1 tur i uka (hele året):</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pakke sekk. -Turregler (forts.) -Jobbe for positive opplevelser på lengre turer enn tidligere. -Naturens kretsløp og årstidene: finne gruppens fokus-tre; følge utviklingen gjennom året 	<p>2 utestarter og 2 turdager ukentlig, også lengre turer:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Sikkerhet i trafikk (forts.) -Turer til skog og høsting av det naturen byr på om høsten <p>Forsvarlig bruk av bål</p> <p>1 heldagstur</p>	<p>3 utestarter i uka (hele året)</p> <p>2 turdager ukentlig.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Pakke sekken selv (forts.) -Demokrati og medbestemmelse. -Få begynnende erfaring med bruk av kart og kompass -Bli kjent med dyr og dyreliv. -Spørsløsferdsl. -Mat på bål 2 heldagsturer <p><u>Kjøkkenhage:</u> Fortsette arbeidet. Inn-høsting og matlaging.</p>
<p>Bli kjent med/ trygg på kulde og snø.</p> <p>Øve seg på å bevege seg med tykke klær på.</p> <p>Selvstendighets- treningen starter:</p> <p>Bruke tid på påkledning; individuell tilpasning.</p> <p>Ha et formål med utetiden.</p>	<p>Vintercamp i nærhet til bhg; arena for undring, lek og læring.</p> <ul style="list-style-type: none"> -kunnskap om vær og temperatur og hvordan holde varmen - Trafikk-sikkerhet og synlighet i mørket; fokus på bruk av reflex. 	<p>Legge til rette for skigåing i barnehagen.</p> <p>Vinteraktivitetsdag.</p> <p>Følge treets utvikling.</p> <p>Benytte bussturer i større grad: besøke byens ulike kulturtilbud.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Trafikk-sikkerhet og turregler. <p>Heldagstur i Bratsberg med ski.</p>	<p>Utforske Trondheim by</p> <p>Heldagstur og skiturer</p> <ul style="list-style-type: none"> - kunnskaper om bål. -Spikking; forsvarlig bruk av kniv. 	<p>Skøytedager og skidager; balanse og motorikk</p> <ul style="list-style-type: none"> -Skøytedag på Leangen -Heldagstur til Bratsberg/ skidag -Bål på tur -Lommelykttur Utvide kunnskap om temperatur; -bevissthet rundt bekledning -undring og eksperimenter med temperatur
<p>Bli kjent med resten av uteområdet.</p> <p>Bli kjent med nærområdet.</p> <p>Gå tur med sekk</p> <p>Turdag med soving i lavvo/ hengekøye</p> <p>Øve på å spise ute</p>	<p>Første heldagstur gjennomføres i løpet av vår/ sommer.</p> <p>Utvide turlengden og kjenne på mestrings.</p> <p>Vi blir kjent med å ta buss på tur.</p> <p>Undre oss over naturens endringer- kunnskaper og språklæring.</p> <p>Vi deltar i barnehage-rusken</p>	<p>Tur til Voll gård</p> <p>Utforske fjæra.</p> <p>Heldagsturer og ute-uke.</p> <ul style="list-style-type: none"> -sporfri ferdsel/ forsøpling. -selvstendighet på tur. -naturens kretsløp; følge treets utvikling. 	<p>Kjøkkenhage: klargjøre hagen for årstiden. Såing/ setting og planting.</p> <p>Tur til gartneri, gårder og botanisk hage.</p> <p>Få kunnskaper om dyrking.</p> <p>Heldagsturer</p> <p>-selvstendighet.</p>	<p>“Byen vår” er tema, turer til ulike destinasjoner.</p> <p>Videreføring av tema trafiksikkerhet.</p> <p>2 heldagsturer; fjæra og skogen -sporløs ferdsel</p> <ul style="list-style-type: none"> -få bredere kjennskap til naturens kretsløp <p>Rusken aksjon; bredere kunnskap om betydningen bak.</p>
<p>Videreutvikle tryggheten i lek og aktivitet på hele uteområdet sammen med eldre barn.</p> <p>Videreutvikle delmålene fra vår.</p>	<p>Det legges til rette for mer utetid – fokus på god lek ute, og gode overganger.</p> <p>Lek og eksperimenter med vann.</p> <p>Vi gjennomfører en heldagstur sammen med den yngste gruppen på storbarn; gi felles opplevelser før basebytte etter sommeren.</p>	<p>Mer utetid tilbys.</p> <p>Skape gode lekemuligheter ute, og utvide leken med ulikt materiale.</p> <p>Følge treets utvikling</p>	<p>Ta vare på kjøkkenhagen gjennom sesongen:</p> <p>Vanne, luke, og følge med på veksten.</p> <p>Høste og forvelle rabarbra og rips.</p> <p>Dyr og dyreliv</p> <p>Heldagsturer</p>	<p>Ute-uke gjennomføres.</p> <p>Besøke skolene barna skal starte på.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Førskoletur til Stiklestad: overnatting og rike opplevelser. Bruke det naturen byr på, og fokus på læring om ulike arter (begrepslæring og kunnskap om spiselige arter)

Psykisk helse og trivsel:

I Horneberg FUS er vi ikke bare opptatt av barnas fysiske helse. Vi ønsker å skape robuste barn som har de verktøyene de trenger for å mestre alle livets små eller store opp og nedturer. En viktig del av dette er å utvikle god emosjonell kompetanse. Ett av våre viktigste verktøy i dette arbeidet er "tuning in to kids" (se også kapittel 4- om TIK sin plass i barnets først).

Barns kropp og seksualitet – et viktig tema:

Gjennom arbeidet med barns kropp og seksualitet i barnehagen er målet at barna skal få kjennskap til egen kropp og egne følelser, samtidig som de skal lære å sette grenser for seg selv og å respektere andres grenser, samt søke hjelp og støtte fra trygge voksne om det skulle bli behov for det.

I Rammepånen står det:

"Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk"

"Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve (...) mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse"

"Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser."

"Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. Barnehelovelven §22"

I Horneberg FUS har vi en helhetlig plan for hvordan vi skal jobbe helhetlig og systematisk med tema "barn og seksualitet".

Vi ønsker å gi barna erfaringer og kunnskap basert på deres nivå og modenhet. Pedagogisk materiell, utarbeidet av blant annet Redd barna, vil også bli benyttet for å gi barna de verktøyene de trenger i dette arbeidet.

Gruppe	Mål
1-2	Barna skal få kjennskap til ytre kroppsdeler og hva de heter. Barna skal få en begynnende forståelse av egne og andres grenser.
2-3	Barna skal kjenne til ytre kroppsdeler og hva de heter. Barna skal få en større forståelse for egne og andres grenser. Barna skal få en forståelse for egne og andres følelser, og kunne benevne disse. Øve på å sette ord på egne meninger eller behov.
3-4	Barna skal få en begynnende forståelse av de største organene og deres funksjoner. Barna skal få en større forståelse og aksept for ulikheter - Hvem er jeg? Barna skal få et normalt forhold til kropp og seksualitet som samtaletema.
4-5	Barna skal få en større forståelse og aksept for ulikheter - Hvem er jeg? Selvmonitorering – hvordan påvirker jeg andre og andre meg? Barna skal få et normalt forhold til kropp og seksualitet som samtaletema.
5-6	Barna skal få kjennskap til menneskets livssyklus. Lære mer om kroppen og få en forståelse for at mennesker er forskjellige. Barna skal få et normalt forhold til kropp og seksualitet som samtaletema. Bli trygg på sin egen kropp og seksualitet.

Vårt mattilbud:

Skal du være høyt og lavt, og er liten – men skal bli stor, må du ha riktig mat. Vårt mål er å skape *matglede* gjennom riktig og sunt kosthold. Hode og kropp skal utvikle seg, og alle små helter må ha overskudd til lek og læring hele dagen. SmartMat er FUS-barnehagenes matkonsept.

Viktige prinsipper i vårt mattilbud er: grønnsaker, fisk, rent kjøtt, vegetarretter, fullkorn, balansert inntak av fett, vann som tørstedrikk, naturlige søtningsstoffer og variasjon.

Horneberg FUS barnehage er en matpakkefri barnehage – med unntak av turmatpakker.

Vi har vi en kostholdsansvarlig ansatt i 60 % stilling på kjøkkenet; Alexander Brun. Hver dag serverer Alex frokost, lunsj, og ett ettermiddagsmåltid med knekkebrød/brød og frukt og grønnsaker. Det serveres tre varme lunsjmåltider i løpet av uka; ett av disse er fiskemåltid og ett grøtmåltid. Den siste varmretten varierer mellom kjøtt, kylling eller vegetar. De to resterende dager serverer Alex hjemmebakt grovt brød med variert pålegg, egg og grønnsaker. Vi serverer vann og melk som drikke. På turdager spiser barna turmatpakke som de har med seg hjemmefra til lunsj.

4. BARNET FØRST – BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD

«Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 19)

Barnet først er et helhetlig system for å styrke de ansattes kunnskap og handlingskompetanse. Det består av tre ulike hovedområder som sammen bidrar til å styrke barns allsidige utvikling; sosioemosjonell støtte og veiledning, organisering og ledelse samt læringsstøtte.

Sosioemosjonell støtte og veiledning:

Positivt klima og negativt klima: smil, latter, entusiasme, positiv kommunikasjon, respekt for hverandre, fravær av straff, hån, kjeft, sarkasme og erting.

Sensitive voksne-trygge barn: hjelper barna med konflikthåndtering, er oppmerksom, bidrar til trygghet.

Barns perspektiv og medvirkning: viser fleksibilitet, ivaretar barnas perspektiv, lar barn uttrykke seg.

Emosjonskompetanse: identifiserer og forstår egne følelser, bruker følelser til å navigere i sosiale interaksjoner, bruker emosjonell bevissthet til å veilede i problemløsning, håndterer frustrasjon og er i stand til å vente på det man vil ha, forhindrer at stress og uro overvelder evnen til å tenke klart og har kontroll over hvordan og når man uttrykker følelser.

Emosjonsveiledning: er bevisst barnets følelser, er tilstede, oppretter kontakt med barnet, viser forståelse og aksept for barns følelser (bruk kroppsspråk, pust, tone og evt. ord). «Går inn i følelsen»/ navngir følelsen. Hvis nødvendig, hjelper og støtter barnet i problemløsningen (trøst, pek ut en retning, assister, sett grenser).

Organisering og ledelse:

Gruppeledelse og veiledning: er proaktiv og forebygger, gir trygge og forutsigbare rammer.

Tilrettelegge for lek, læring og overganger: klare rutiner, sikrer flytende overganger, barna kjenner til regler, lite venting.

Variasjon: varierte materialer i barns høyde, barnefokus, effektiv tilrettelegging.

Læringsstøtte:

Begrepsutvikling, forståelse og dybdelæring: integrerer ny kunnskap til etablert kunnskap, bidrar til økt kunnskap knyttet til hverdagsopplevelser, skaper sammenhenger i barnas liv, utfordrer til barns tenkning og problemløsning

Tilbakemeldinger: bruker hint og gir verbal eller fysisk støtte til barnas læring og mestring, forklarer begreper og hendelser, utvider, gir gode og konkrete tilbakemeldinger, anerkjenner innsats og gjennomføring.

Språk: hyppige samtaler, frem- og tilbake utvekslinger, stiller åpne spørsmål, repeterer barnas utsagn, selvsnakk, parallellsnakk, variert språk, forklarer ord og knytter ord til hendelser/erfaringer her og nå.

Egenledelse i lek og læring: støtter barn i sin utvikling av egenledelsesfunksjonene; planlegging, organisering, arbeidshukommelse, fleksibilitet, selvregulering, selvmonitorering, igangsetting, samt tilrettelegger for et variert og rikt lekemiljø og deltar i barnas lek.

Slik arbeider vi med Barnet først: I

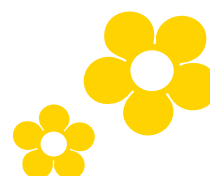
Horneberg FUS barnehage jobber vi systematisk og målrettet for å oppnå god prosesskvalitet i barnehagen gjennom de tre ulike domene presentert på forrige side: *sosioemosjonell støtte og veiledning (TIK)*, *organisering og ledelse*, og *læringsstøtte*. Vi ser de tre ulike domene i klar sammenheng med innholdet i Rammeplan for barnehagen – på denne måten er arbeidet med “Barnet først” også utøvelse av Rammeplanens innhold.

I løpet av første kvartal ved et nytt barnehageår utføres en CLASS- observasjon for å måle og vurdere kvaliteten i det pedagogiske tilbudet på hver enkelt gruppe. Dette resultatet danner i stor grad utgangspunkt for barnehageårets arbeid med å stadig oppnå høyere faglig kvalitet, til det beste for barna.

TIK – Tuning in to Kids

TIK, Tuning in to kids handler om å forstå og håndtere følelser og støtte barn til å regulere eget følelsesliv. Tuning in to kids er utviklet av Dr. Sophie Havighurst og Ann Harley, og er et evidensbasert omsorgsgiverprogram som fokuserer på den emosjonelle forbindelsen mellom omsorgsgiver og barn.

I Horneberg FUS har vi tre sertifiserte TIK-veiledere. Tuning in to Kids brukes av personalgruppen i møte med barns følelser. TIK kan også være tema i foreldresamtaler og foreldreveiledning.

BARNET FØRST!

Implementering av Barnet først

Barnehagen utarbeider et eget årshjul som inneholder en møte- og implementeringsplan for fag (du kan lese mer om våre møtearenaer i kapittel 8). Vi benytter de aller fleste møter til faglig arbeid; vi setter oss inn i gjeldende forskning og teori, og reflekterer over egen utøvelse av barnehagekvalitet i praksisfeltet. Dette er en viktig del av implementeringen. Gjennom det daglige arbeidet i de ulike grupper utøves og videreutvikles faget kontinuerlig. Hos oss står vi aldri på stedet hvil.

Organisering er en helt sentral del i dette arbeidet. Det er også som dere kan se, en egen dimensjon i arbeidet med "Barnet først". Hvordan vi organiserer oss og hvordan vi ansatte mestrer å lede barnegruppen, ligger til grunn for alt videre arbeid med mellom annet; omsorg, vennskap og fellesskap, tilhørighet, danning, lek, læring, kommunikasjon og språk - sentrale temaer i

Rammeplan for barnehagens innhold. Derfor vil det alltid være sentralt å sette et hovedfokus mot organisering og ledelse ved starten av et nytt barnehageår når nye grupper er dannet.

Det brukes også god tid til de to resterende domenene i løpet av barnehageåret.

Arbeidet med *sosioemosjonell støtte og veiledning* er viktig for å skape trygge barn og god gruppedynamikk og vennskap, samt hjelpe barn til å utvikle emosjonell kompetanse – gjennom veiledningsprogrammet *Tuning in to kids* (TIK).

Gjennom arbeidet med *læringsstøtte* fokuserer vi på hvordan barn lærer, og hvordan vi ansatte kan jobbe for å gi alle barn de beste muligheter for å danne gode strategier for å skape forståelse for sammenhenger og tilegne seg kunnskaper. Dette er goder barna tar med seg videre i et langt utdanningsløp og en livslang læring.

5. BARNES MEDVIRKNING

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 27).

Barn uttrykker seg på ulike måter ut fra utviklingsnivå. Tilstedeværende voksne som fanger opp barnas verbale og nonverbale kommunikasjon vil bidra til at barna får muligheten til å påvirke sin egen barnehagehverdag. På denne måten sikrer vi at barn blir tatt på alvor og uttrykker sine meninger og synspunkter om den verdenen de er en del av. Dette betyr ikke at barn skal få bestemme alt i sin hverdag – mange av hverdagens beslutninger er ikke barn modne nok for å ta selv. Det er også slik at for mange valgmuligheter kan oppleves mer belastende og slitsomt enn det er positivt for et barn.

At barn har rett til medvirkning betyr at de voksne skal gi barna valgmuligheter der det er rom for dette – i tråd med barnets modenhet – og at barnets uttrykk skal bli sett og hørt når valg blir tatt for

barnets beste. Det er viktig at barnehagen er en arena der barna er trygge på å uttrykke sin mening.

Medvirkning for de yngste barna krever at personalet sammen reflekterer over barnas uttrykk og interesse. Gjennom observasjon og å ta barnas uttrykk på alvor vil også de yngste barna få muligheten til å medvirke i sin egen barnehagehverdag. Desto eldre barna blir desto mer mulighet har de for å påvirke sin egen hverdag. Vi inviterer dem inn til å delta i samtaler om ulike aspekter av barnehagehverdagen deres. Det kan blant annet være hvilke aktiviteter de ønsker å bedrive, hvilken vei vi skal velge på tur, turmålet og tema for prosjekt. Vi ønsker å legge et grunnlag for barna der de forstår at de har muligheten til å påvirke hverdagen, men at andre kan påvirke deres hverdag også.

6. SAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 29).

Foreldresamarbeid:

Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Det viktigste samarbeidet skjer gjennom den daglige kontakten og dialogen vi har ved levering og henting; da utveksles informasjon som er viktig for at dagen til barnet skal bli best mulig. I løpet av barnehageåret tilbys det to foreldresamtaler, men vi legger til rette for samtaler utover det ved behov eller ønske. Vi har også foreldremøter for alle foreldre to ganger i året.

Horneberg FUS barnehage benytter MyKid som digital kommunikasjonsportal mellom foresatte og barnehagen. Her deler vi mye av det som skjer i barnehagehverdagen, både i form av tekst og bilder.

SU (samarbeidsutvalget)

SU består av valgte foreldrerepresentanter og ansatte, i tillegg til daglig leder. Hovedoppgaven er å sikre god kontakt mellom foreldre og barnehagen. SU skal blant annet fastsette barnehagens årsplan, komme med forslag til budsjett eller driftsendringer.

Saker som tas opp i samarbeidsutvalget kan sendes ut på høring til foreldrerådet som da har mulighet å si sin mening. Foreldreråd innbefatter alle foreldre/foresatte med barn i barnehagen.

ICDP – International Child Development Programme

ICDP er et foreldreveiledningsprogram som bygger på mange års forskning. Veiledningsprogrammet tar for seg sentrale utfordringer som mange foreldre møter, og strategier for god og positiv

kontakt mellom foreldre og barn. I Horneberg FUS barnehage har vi tre ansatte som er sertifiserte ICDP-veiledere. De vil kunne tilby ICDP- kurs for foreldre i gruppe, eller bruke kompetansen i veiledning.

Samarbeid med andre instanser:

Barnehagen har felles opptak med kommunale barnehager gjennom oppvekstkontoret. Oppvekstkontoret fører også tilsyn med barnehager.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp»

(Kunnskapsdepartementet, 2017, s. 40)

I Horneberg FUS arbeider vi for at alle barn skal ha mulighet til deltakelse i fellesskapet tilrettelagt etter deres behov og forutsetninger. Dette innebærer et nærværende personale som kan fange opp enkeltbarnets mulighet for utvikling i sosiale relasjoner og meningsfulle fellesskap. Observasjoner, kartlegging og refleksjoner innad i personalgruppen er nødvendige arbeidsmetoder for å vurdere og tilrettelegge det allmennpedagogiske tilbudet. Å dele barnegruppen i mindre grupper er betydningsfullt for å kunne hjelpe og støtte barna i utvikling av sosial- og emosjonell kompetanse, lekeferdigheter og språkstimulering.

En god og tett dialog med foresatte er betydningsfullt for å utveksle informasjon og gi barna en best mulig barnehagehverdag. Gjennom gjensidig åpenhet og ærlighet kan man sammen hjelpe barnet tidligst mulig og tilrettelegge for en bedre hverdag for barnet.

Tidlig innsats presenteres i St. Meld 16 (2006-2007) og handler om å sette inn hjelp og støtte på et tidlig tidspunkt i et barns liv. Prinsippet tidlig innsats bygger på en forståelse om at tidlig iverksetting av tiltak knyttet til barnets utfordringer, gir muligheter for positive utfall. For noen barn kan tidlig innsats innebære at personalet arbeider systematisk og målrettet innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, mens andre barn kan ha behov for spesialpedagogisk hjelp. I arbeidet med tidlig innsats kan både personalet og foresatte få veiledning og råd fra barnehagelaget eller spesialpedagogiske team, samt støtte og hjelp fra Trondheimshjelpa. Fra 1. august 2024 innfører Trondheim kommune en ny modell for spesialpedagogisk hjelp og tilrettelegging for barn med nedsatt funksjonsevne. Den nye modellen legger til rette for en tettere og mer systematisk samhandling mellom foresatte, personalet i barnehagen, PPT og ansatte i spesialpedagogisk team.

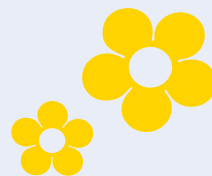
For mer informasjon om Trondheimshjelpa, se vedlagte link:

[Trondheimshjelpa Lerkendal - Trondheim kommune](#)

Spesialpedagogisk team er FUS barnehagenes interne team i forhold til kompetanseheving i spesialpedagogikk og enkeltsaker som barnehagen trenger veiledning og råd på. Foreldre skal være informert og godkjenne om saker som skal tas opp.

Barnehagen er referansebarnehage for *Dronning Mauds Minne Høgskole* for Barnehagelærerutdanning. Vi tar imot studenter i praksis. Det vil være studenter hos oss flere perioder av barnehageåret. Det er pedagogene som er veiledere for studentene og de vil gi foreldre informasjon om når det kommer studenter for å være hos oss.

Nettverk Trøndelag består av daglige ledere for de 7 FUS barnehagene i Trondheim og Malvik. Vi hjelper og støtter hverandre og samarbeider om felles arrangementer, kurs og fagdager.

7. OVERGANGER

Tilvenning i barnehagen

«Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Å starte i barnehagen er starten på en ny epoke i livet – det er nytt for barnet, og det er nytt for de foresatte. Vi vet at barna trenger foreldrene sine for å føle seg trygge den første tiden i barnehagen. Derfor gjennomfører vi foreldreaktiv tilvenning her i Horneberg FUS barnehage, gjennom programmet “Liten og ny”. Dette er en tilvenningsmodell basert på forskning rundt små barn og barnehagetilvenning.

I månedene før barnehageoppstart tilbyr vi *besøksdager i barnehagen*. Da får barn og foreldre tilbud om å komme på besøk til oss. Vi leker og blir kjent på de rommene hvor barnets gruppe skal oppholde seg. En liten stund før barnehageoppstart gjennomfører vi *hjemmebesøk*. Pedagogen drar hjem til barnets familie, og vi bruker tid på å skape kontakt og begynne danningen av en trygg og god relasjon med barnet

og foreldre, på barnets tryggeste arena. Vi gjennomfører en *tilvenningsperiode* i små grupper, der mamma eller pappa er til stede de første fem dagene etter oppstart (flere dager ved behov).

I løpet av de første fem tilvenningsdagene får barnet ta del i barnehagens hverdag og gradvis knytte trygge bånd til de ansatte – samtidig som foreldrene er til stede og trygger, støtter og oppmuntrer.

Tilvenningen vil foregå i små grupper slik at foreldre får mulighet til å danne relasjoner seg imellom, og med andre barn på gruppa. Dette er noe vi vet har stor betydning for gode barnefellesskap i oppveksten.

I tiden etter tilvenningsdagene strekker vi oss langt for å tilpasse oss barnets behov, ved å legge til rette for at barnets nye hverdag i barnehagen skal føles trygg og god. Dette gjør vi i samråd med dere foreldre.

En tid etter oppstarten gjennomfører vi en *oppstartsamtale* med dere, for å bli ytterligere kjent med hverandre, og for å dele erfaringer fra barnets første tid i barnehagen.

Overganger innad i barnehagen

“Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe.”

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Ved starten av hvert barnehageår begynner de barna som i løpet av kalenderåret fyller tre år på storbarnsbasen. Å begynne på storbarn innebærer en overgang fra å være eldst på småbarnsbasen til plutselig å være yngst på storbarnsbasen. Det innebærer også nytt fysisk miljø, nye ansatte å knytte relasjoner til, og noe endrede rutiner i hverdagen, i tråd med barnets aldersadekvate utvikling. Å gjøre denne overgangen så trygg som mulig er viktig. Derfor starter vi tidlig med tilvenning til storbarnsbasen.

Allerede i januar begynner gruppen å ta jevnlig turer opp på besøk. Etter hvert gjennomføres flere hverdagslige aktiviteter som måltid og stell på den

nye basen. Dette utvides gradvis utover våren etter hva vi ser barna føler seg trygge på. I juni vil førskolegruppa flytte ut i grillhytta og gi plass til den nye gruppa. Da får de god tid til å bli kjent på storbarnsbasen før de tar sommerferie. Vi vil alltid sikre at barna som skifter base har med seg minst en trygg voksen som de kjenner fra tiden på småbarn over på storbarn. Samtidig bruker vi tilvenningstiden godt på at de skal få bli kjent med og trygge på de voksne som allerede jobber på storbarn. Baseskifte er også et naturlig tema på både foreldresamtaler, foreldremøte og i daglige samtaler med barna.

Overgang fra barnehage til skole

“Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. De eldste barna skal få mulighet til å glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehagen og skolen. Barnehagen skal bidra til at barna kan avslutte barnehetiden på en god måte og møte skolen med nysgjerrighet og tro på egne evner.”

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Gjennom hele barnehageløpet jobbes det med selvstendighet tilpasset alder og utvikling. Målet er at når barna starter på skolen er de så selvstendige at de mestrer de kravene de møter på skolen, der det er lavere voksentetthet enn de er vant med fra barnehagen. Vi over på at barna skal spørre selv ved behov for støtte og oppfordrer de til å hjelpe hverandre eller oppsøke en voksen ved behov.

I barnehagen har vi som mål at alle barn har høy sosial- og lekekompetanse før de skal begynne på skolen. Dette vil bidra til at de har bedre forutsetninger for å mestre overgangen til skolen,

vedlikeholde etablerte relasjoner og få seg nye venner. Dette kan også bidra til at hverdagen på skolen blir en mer positiv opplevelse og øke motivasjonen for skole.

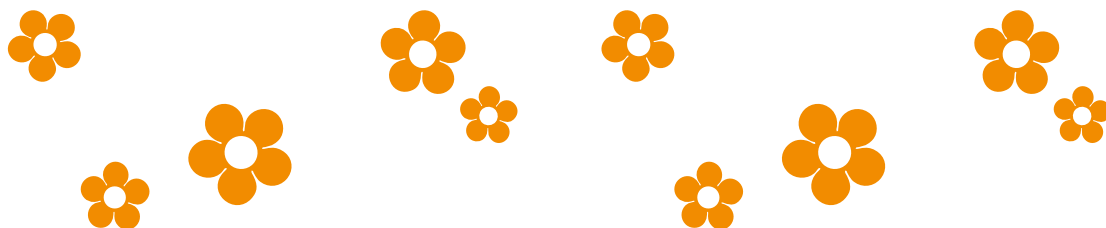
Gjennom "Barnet først" arbeider barnehagen blant annet med læringsstøtte. Der er målet at barna skal få positive assosiasjoner til det å tilegne seg ny kunnskap, og knytte dette opp mot tidligere erfaringer og kunnskap. Vi introduserer arbeider med felles fokus tidlig i barnehagen og samlingsstunder og læringsstøttesekvensene blir lengre etter hvert som barna blir eldre. Dette kan bidra til at barna er mer forberedt for den nye hverdagen på skolen der det er forventet et større felles fokus og et høyere læringstrykk.

I løpet av siste halvår i barnehagen drar førskolegruppa på besøk til skolene i nærområdet slik at barna kan få utforske og bli bedre kjent

i skolegården. Barnehagen jobber også med overgangsobjekter i løpet av det siste året i barnehagen.

Der Trondheim kommune har som mål at barna skal være kjent med boka «Geitekillingen som kunne telle til ti», spillet *Villkatten*, leken *Rødt lys* og sangen «Stopp! Ikke mobb!». Målet er at det skal være noe kjent for hvert barn slik at de har noe felles erfaring fra barnehagen når de kommer på SFO og skolen, det kan være en god relasjonsbygger å kjenne til noen av de samme tingene.

Skolestart og overganger i opplæringa

8. BARNEHAGEN SOM PEDAGOGISK VIRKSOMHET

Lærende organisasjon

«Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

I FUS er vi lærende barnehager. Personalet er i kontinuerlig utvikling, reflekterer over faglige og etiske problemstillinger, holder seg faglig oppdatert og er gode rollemodeller. Senge (2006) sier: "en lærende organisasjon er en organisasjon som kontinuerlig forbedrer sin evne til å skape sin egen framtid." Vi legger derfor vekt på at personalet utvikler sine evner og bygger sin kapasitet slik at barna møter omsorgsfulle og kompetente ansatte.

Planlegging

«Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen, og skal være utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Et barnehageår strekker seg fra barnehagestart i august til ut juli måned neste kalenderår. Barnehagen er en lærende organisasjon, og innholdet i barnehageåret består av både fag og praksis – som tett følges av hverandre. Den faglige utviklingen i personalgruppen står aldri på stedet hvil; hos oss jobber vi med ulike faglige temaer hovedsakelig gjennom kompetansehevingen «Barnet først». Disse temaene kommer tydelig frem i barnehagens implementeringsplan, noe som skaper forutsigbarhet og struktur i vårt arbeid.

Det er flere viktige faktorer for god faglig jobbing: møtevirksomhet er en av dem. Møter utgjør treffpunktene der vi ansatte har mulighet til å reflektere, planlegge, og vurdere sammen.

Hos oss gjennomfører vi personalmøter (for hele personalet) én kveld i måneden.

I tillegg har vi pedagogmøter én gang i måneden. Pedagogene har også samarbeidstid basevis én gang ukentlig, for å sikre blant annet kontinuitet og god organisering på basen.

Vi gjennomfører HMS-møter med tillitsvalgte og verneombud 5 ganger i året for å sikre at det fysiske og psykiske miljøet er tilfredsstillende. Gruppemøter gjennomføres én gang i uka. Her deltar alle ansatte på gruppen aktivt, og faglig utvikling gjennom refleksjon og planlegging er sentralt.

Gjennom ett barnehageår er vi innom ulike prosjektperioder, og den faglige utviklingen kommer til syne gjennom både prosjekter og aktiviteter ellers i hverdagen.

Gjennom planleggingen benytter vi kalender i MyKid for å synliggjøre barnehagedagens innhold for barn og foreldre. Barnehagen har en egen implementeringsplan for arbeidet med Barnet Først.

Vurdering

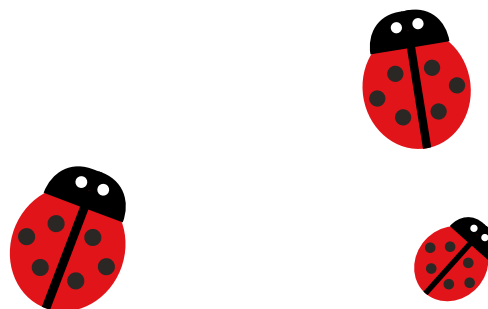
«Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Barnets trivsel og allsidige utvikling skal observeres og vurderes fortløpende, med utgangspunkt i barnets individuelle forutsetninger og kunnskap om barns utvikling og behov. Barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Hver gruppe setter månedlige mål som vurderes fortløpende i månedsevaluering, både intern evaluering, og for foresatte via MyKid/nyhetsbrev. I månedsevalueringen ønsker vi å sette fokus på det faglige arbeidet vi gjør og gi foreldre et innblikk i hvorfor vi velger å gjøre som vi gjør.

Gjennom satsningen Barnet først blir barnehagen og hver enkelt gruppe observert 1-2 ganger årlig gjennom ekstern observasjon (CLASS). Disse observasjonene gir grunnlag for vurdering av gruppens arbeid og for målsetting i det videre arbeidet.

I ukentlige gruppemøter er Barnet først tema og bakgrunn for arbeidet og evalueringen som foregår hele tiden. Pedagogisk leder har et overordnet ansvar for at gruppen møter de mål som er satt og at vi hele tiden arbeider ut ifra planer som vi sammen har laget. Pedagogene på hver base har hver uke en time samarbeidstid hvor vi hele tiden vurderer arbeidet som gjøres på basen.

Dokumentasjon

«Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.»

(Rammeplan for barnehagen 2017)

Vår informasjonskanal til foreldre er i all hovedsak appen MyKid. Den brukes daglig for å dokumentere arbeidet vårt. Her blir månedsevalueringer, bilder og dagsrapporter lagt ut til alle foreldre på alle grupper. MyKid brukes daglig i kommunikasjonen mellom barnehage og foreldre.

Dokumentasjon opp imot enkeltbarn gjøres gjennom foreldresamtaler, kartleggingsverktøy som Alle med og relasjonskartlegging.

Skjema for foreldresamtaler er et eget skjema utarbeidet av barnehagen, mens Alle med og relasjonskartleggingsverktøy er eksterne skjema som barnehagen har brukt i flere år. Gjennom observasjoner og kartlegging kan vi dokumentere utvikling og trivsel/trygghet til enkeltbarn og ta den informasjonen med inn i foreldresamtaler/foreldresamarbeid.

I arbeidet med Barnet først bruker vi Piantamodell – en modell som fungerer som en handlingsplan for hvordan vi ønsker å arbeide. Disse utarbeides av hver enkelt gruppe og fungerer som et arbeidsverktøy i det daglige arbeidet med gruppa. Disse evalueres og brukes som dokumentasjon for videre arbeid med Barnet først.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

«Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i barnehagen handler også om tilrettelegging for sosial deltakelse. Hvis det er grunn til å tro at barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, skal barnehagen opplyse foreldrene om retten til å kreve en sakkyndig vurdering av om barnet har behov for spesialpedagogisk hjelp.»

(Rammeplan for barnehagen 2017).

Gjennom vår satsing på Barnet Først har vi oppnådd et større rom for å kunne hjelpe barn som kan trenge ekstra hjelp og støtte i det allmennpedagogiske.

Når vi har en strukturert dagsrytme hvor vi gjennom dagen er oppdelt i mindre grupper greier vi å nå frem til enkeltbarn og gi de det de trenger ekstra støtte til. Det kan være hjelp til sosial samhandling, fokus til å være i lek og relasjon, og språkstimulering.

Vi har fokus på god kommunikasjon og alternativ språkstøtte i alle situasjoner der barn og voksne samhandler med barnet.

Er det behov for støtte utenom det vi greier å få til innenfor det allmennpedagogiske vil vi i tett samarbeid med foreldrene søke støtte og veiledning hos eksterne samarbeidsinstanser.

Viktige datoer barnehageåret 2024 – 2025

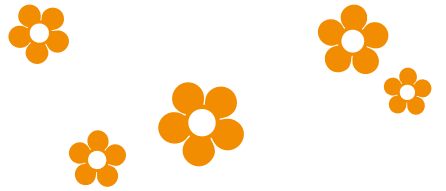
VIKTIGE DATOER	ARRANGEMENT
29. og 30. august	Planleggingsdager. Barnehagen er stengt.
9. - 13. September (Uke 37)	Mangfoldsuke arrangeres parallelt med Trondheim Pride
Datoer kommer	Foreldremøter på de ulike gruppene.
16. – 20. september (uke 38)	Brannvernuke: Brannsikkerhet er tema for alle grupper. Vi gjennomfører brannøvelser hver dag.
24. oktober	FN- dag: foreldre kafé i barnehagen
1. november	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.
29. november	Pysjamas-party i barnehagen.
13. desember	Luciafrokost. Askeladden går luciatog, og alle foresatte inviteres til å spise frokosten sin sammen med oss.
20. desember	Nissefest
24. des – 1. jan	Barnehagen er stengt hele romjulen
31. januar	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.
14. februar	Karneval
26. februar – 9. mars	Det er VM på ski, og vintersport er i fokus hos oss!
11. april	Vi inviterer foresatte på påskefrokost i barnehagen
14. – 21. april	Barnehagen er stengt hele påskeuka.
Datoer kommer	Foreldremøter vår
16. mai	17. mai-feiring i barnehagen
2.- 6. juni	Hornebergfestival
6. juni	Sommerfest for barn og foreldre. Roseseremoni for skolestarterne.
Dato kommer	Askeladden drar på overnattingstur til Stiklestad.
20. Juni	Planleggingsdag. Barnehagen er stengt.
7. – 18. juli	Barnehagen er sommerstengt (uke 28 og 29)

NOTATER:

A series of 20 horizontal grey lines providing space for notes, starting from the first line below the section header and extending down to the bottom of the page.

NOTATER:

